

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „ОБЩА ИКОНОМИЧЕСКА ТЕОРИЯ“

Приета от ФС (протокол №9/ 05.03.2020)

Приета от КС (протокол №8/ 04.03.2020)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(проф. д-р Стоян Маринов)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “СРАВНИТЕЛНИ ИКОНОМИЧЕСКИ СИСТЕМИ”;

ЗА СПЕЦ: „Международен бизнес“ (с преподаване на английски език) ; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Христо Мавров)

2. ....
(гл. ас. д-р Вениамин Тодоров)

Ръководител катедра: .....
„Обща икономическа теория“ (доц. д-р Христо Мавров)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Сравнителни икономически системи“ е предназначена за студенти, завършили първите две години от академичното си обучение и усвоили базовите знания и умения за анализиране на икономическите процеси и механизми. Тя е интердисциплинарна и дава възможност на студентите да вникнат в икономическите системи и да решават конкретни проблеми, оптимизирайки икономическото поведение на микро и макро равнище.

Съдържанието е разделено на два основни блока от теми, които са силно взаимосвързани и взаимозависими. Първият се състои от три теми, в които се дефинират и класифицират икономическите системи и техните компоненти. Те също представят рамката за анализиране и сравняване на системите една с друга на базата на група от икономически и неикономически критерии.

Вторият блок е двойно по-голям като брой теми. В него се разглеждат задълбочено икономическите модели, избрани от различни групи страни: англо-саксонският модел, европейският модел, източноазиатският модел, социалистическата пазарна икономика. Фокусира се също върху специфични страни и региони: Русия, Индия, страните износителки на петрол, страните в Латинска Америка, африканските страни, както и централно-плановата икономика на Северна Корея. Последната тема характеризира българската икономика, която е пример за успешен преход от централно-планова икономика към смесена пазарна икономика, интегрирана в ЕС.

Дисциплината има за цел да създаде знания и да формира умения в посока на:

- 1) усвояване на основните концепции и базовите идеи, свързани с икономически системи, компонентите им, взаимодействието между елементите им и цялостното им функциониране;
- 2) разбиране и осмисляне на ключовите икономически и неикономически критерии, на основата на които се сравняват икономическите системи;
- 3) вникване в различните икономически модели, които са актуални към настоящият момент в световната икономика;
- 4) придобиване на умения за намиране, разбиране и работа с данни и различни икономически и неикономически индикатори за характеризиране на икономическите системи;
- 5) придобиване на компетентност при диагностика на систематични и управленски проблеми и намиране на оптимални решения.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИ В СРАВНИТЕЛНИ ИКОНОМИЧЕСКИ СИСТЕМИ		3	2	
1.1.	Дефиниране на концепцията „икономическа система“			
1.2.	Елементи на икономическите системи			
1.3.	Взаимодействие между елементите на системата: пазарни и непазарни механизми			
1.4.	Класификация на икономическите системи			
ТЕМА 2. СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ СИСТЕМИ		4	4	
2.1.	Население, ресурси и права на собственост			
2.2.	Роля на публичния и частния сектор			
2.3.	Разпределение на ресурсите			

2.4.	Разпределение на доходите: доходно неравенство, коефициент на Джини, пазарно разпределение, преразпределение чрез правителствена политика			
ТЕМА 3. ВЛИЯНИЕ НА КУЛТУРНИТЕ И ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ФАКТОРИ		4	4	
3.1.	Шестте културни измерения на Хофстеде			
3.2.	Модел на Тромпенаарс за националните културни различия			
3.3.	Политически участници, избори и гласуване			
3.4.	Политическият спектър: партии и идеологии			
3.5.	Групи по интереси и лобиране			
ТЕМА 4. АНГЛО-САКСОНСКИЯТ МОДЕЛ		3	3	
4.1.	Основни страни прилагачи модела: САЩ, Великобритания, Канада, Австралия, Швейцария			
4.2.	Анализ на икономическите характеристики			
4.3.	Влияние на неикономическите фактори			
4.4.	Икономически резултати			
ТЕМА 5. ЕВРОПЕЙСКИЯТ МОДЕЛ		4	4	
5.1.	Институции, закон и процес на вземане на решенията в ЕС			
5.2.	Икономическа политика на ЕС			
5.3.	Общи характеристики между страните			
5.4.	Икономически и неикономически различия между страните и регионите: Германия, Франция, скандинавските страни, средиземноморските страни, централно и източноевропейските страни			
ТЕМА 6. ИЗТОЧНОАЗИАТСКИЯТ МОДЕЛ		3	3	
6.1.	Основни страни прилагачи модела: Япония, Четирите тигъра (Хонконг, Сингапур, Южна Корея и Тайван), Трите минидракона (Тайланд, Индонезия, Малайзия)			
6.2.	Анализ на икономическите характеристики			
6.3.	Влияние на неикономическите фактори			
6.4.	Икономически резултати			
ТЕМА 7. СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАЗАРНА ИКОНОМИКА		3	3	
7.1.	Основни страни прилагачи модела: Китай, Виетнам, Лаос			
7.2.	Реформиране и отваряне на икономиката			
7.3.	Роля на публичния и частния сектор			
7.4.	Права на собственост, разпределение на ресурсите и разпределение на доходите			
7.5.	Влияние на неикономическите фактори			
ТЕМА 8. АЛТЕРНАТИВНИ ПЪТИЩА ЗА РАЗВИВАЩИТЕ СЕ СТРАНИ		3	2	
11.1.	Русия: икономиката, богата на ресурси			
11.2.	Индия: растящият слон			
11.3.	Икономики изнасящи петрол			
11.4.	Латиноамерикански икономики			
11.5.	Африкански икономики			
11.6.	Северна Корея: централно-планова икономика			
ТЕМА 9. БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА		3	5	
7.1.	Икономиката от Втората световна война до 1989 г.: централно-планова икономика			
7.2.	Преход към смесена пазарна икономика			
7.3.	България като част от икономиката на ЕС			
Total:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Тест	1	50
1.2.	Презентация	1	20
Общо за семестриален контрол:		2	70
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит	1	95
Общо за сесиен контрол:		1	95
Общо за всички форми на контрол:		3	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Rosser, J. Barkley, Jr. and Marina Rosser (2018). Comparative Economics in a Transforming World Economy. 3rd ed., MIT Press.
2. Gregory, Paul and Robert Stuart (2013). The Global Economy and Its Economic Systems. Cengage Learning.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Todorov, Veniamin. (2017). Trends and Determinants of Bulgaria's International Debt Securities Financing. Izvestiya Journal of Varna University of Economics. 61 (4). pp. 362 – 376.
2. Mavrov, Hristo (2007). The Size of the Government Expenditure and the Rate of Economic Growth in Bulgaria. Economic Alternatives, UNWE, No 1, pp. 53-63.
3. Rosefielde, Steven (2002). Comparative Economic Systems Culture, Wealth, and Power in the 21st Century. Blackwell Publishers.
4. Hofstede, Geert, Gert Jan Hofstede, and Michael Minkov (2010). Cultures and Organizations: Software of the Mind, 3rd ed., New York: McGraw-Hill.
5. Djankov, Simeon et. all. (2003). The New Comparative Economics. Journal of Comparative Economics, Vol. 31, No 4, pp. 595-619.